

4. Aveți vreo boală gravă de ficat sau icter (piele sau ochi galbeni)?

Această întrebare urmărește să identifice femeile care știu că au în momentul de față o boală severă de ficat și să facă distincția între o boală hepatică gravă pe care femeia o are în prezent (precum o ciroză severă sau o tumoră hepatică) și probleme hepatice pe care le-a avut în trecut (precum o hepatită tratată). Femeile care au afecțiuni hepatice severe nu trebuie să folosească COC pentru că acestea sunt metabolizate la nivel hepatic și din acest motiv folosirea lor poate avea un efect negativ asupra femeii a cărei funcție hepatică este deja perturbată de boală.

5. Ați avut vreodată vreun accident vascular cerebral, cheag de sânge în vasele din picioare sau plămâni sau infarct?

Această întrebare urmărește să identifice femeile care știu că au o afecțiune vasculară severă și nu să determine dacă femeia ar putea avea o asemenea afecțiune care încă nu a fost diagnosticată. Femeile care au fost diagnosticate cu asemenea afecțiuni ar putea avea riscuri mai mari pentru a dezvolta cheaguri de sânge în timpul folosirii COC. Femeile care au avut astfel de afecțiuni au fost cu siguranță informate despre ele și vor răspunde „da” la această întrebare.

6. Luați cu regularitate medicamente pentru tuberculoză sau epilepsie ?

Această întrebare urmărește să identifice femeile care iau medicamente a căror influență asupra eficienței COC este cunoscută. Următoarele medicamente diminuează eficacitatea COC și de aceea femeile care le folosesc, în general nu trebuie să folosească COC: rifampicina (pentru tuberculoză) și fenitoina, carbamazepina și barbituricele (pentru epilepsie).

7. În urma examinărilor medicale v-a spus vreun medic că ați avea cancer de sân?

Această întrebare urmărește să identifice femeile care știu că au avut sau au în prezent cancer de sân. Acestor femei nu li se recomandă utilizarea COC deoarece cancerul de sân sunt hormono-dependente și COC ar putea influența în sens negativ evoluția bolii.

8. V-a spus cineva că aveți tensiunea mare?

Această întrebare urmărește să identifice femeile care au hipertensiune arterială. Femeile cu hipertensiune arterială nu trebuie să folosească COC deoarece acestea pot crește riscul de accident vascular și de infarct. Femeile cărora li s-a spus că au hipertensiune arterială trebuie să fie evaluate de un medic specialist (internist sau cardiolog) înainte de a primi COC.

9. V-a spus vreodată vreun medic că aveți diabet (zahărul crescut în sânge)?

Această întrebare urmărește să identifice femeile care știu că au diabet și nu să evalueze măsura în care ele ar putea avea un diabet nedignosticat până în prezent. Dintre femeile cu diabet, cele care au afecțiunea de peste 20 de ani și cele care au complicații vasculare, nu trebuie să utilizeze COC datorită creșterii riscului de formare de trombi. Evaluați sau trimiteți pentru evaluare, după caz și, dacă aceste complicații sunt absente, femeia poate folosi COC, dacă dorește.

Determinarea existenței unei sarcini

Întrebările 10-15 au destinația de a-l ajuta pe furnizor să determine, cu un grad rezonabil de certitudine, dacă femeia este sau nu însărcinată. Dacă femeia răspunde „da” la oricare din aceste întrebări și nu există semne sau simptome de sarcină este foarte probabil ca femeia să nu fie însărcinată. Femeia poate începe acum folosirea COC.

Dacă femeia este în primele 5 zile de când a început menstruația, ea poate începe imediat folosirea COC și nu sunt necesare metode suplimentare de protecție.

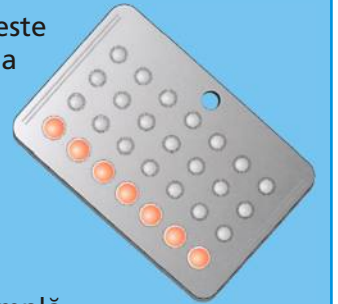
Dacă au trecut mai mult de 5 zile de la începutul ultimei menstruații, poate începe imediat folosirea COC dar trebuie să utilizeze în următoarele 7 zile și o metodă suplimentară de protecție (de ex. abținerea sau prezervativ) pentru a permite COC să devină eficiente.

Dacă nu puteți stabili cu un grad rezonabil de certitudine că femeia nu este însărcinată (folosind schema corespunzătoare) și nu aveți acces la teste de sarcină atunci ea trebuie să aștepte până la următoarea menstruație pentru a începe folosirea COC. Pentru acest interval de timp trebuie să îi dați prezervative.

Tradus și tipărit cu permisiunea Family Health International, 2006. Pentru informații suplimentare vezi www.fhi.org
Traducere: Societatea de Educație Contraceptivă și Sexuală (SECS), www.secs.ro
Materialul a fost realizat și publicat în cadrul Programului Inițiativa pentru Sănătatea Familiei din România coordonat de John Snow Research and Training Institute și finanțat de USAID. Opiniile exprimate în acest material reprezintă doar punctele de vedere ale autorilor nu neapărat și pe cele ale USAID.

Evaluarea pacientelor care doresc să înceapă folosirea contraceptivelor orale combinate (COC)

Cercetările au demonstrat că folosirea contraceptivelor orale combinate este sigură și eficientă pentru cele mai multe femei, inclusiv pentru cele care sunt la risc pentru infecțiile cu transmitere sexuală, pentru HIV sau sunt deja infectate cu HIV. COC nu sunt recomandate femeilor care suferă de anumite boli ca de ex. boală ischemică cardiacă, accident vascular sau cancer de sân. Din această cauză, pentru a asigura folosirea în siguranță a COC, înainte de începerea folosirii lor, femeile necesită o evaluare inițială.

Family Health International (FHI), cu sprijinul Agenției pentru Dezvoltare Internațională a Statelor Unite ale Americii (USAID), a dezvoltat o schemă simplă pentru a-i ajuta pe furnizorii de servicii în evaluarea inițială pe care trebuie să o facă femeilor care, în urma consilierii privind opțiunile contraceptive care le stau la dispoziție, au ales să folosească COC. Această schemă este rezultatul revizuirii *Schemei pentru evaluarea femeilor care vor să înceapă folosirea COC* dezvoltată de FHI în 2002. Ea se bazează pe recomandările Organizației Mondiale a Sănătății incluse în *Criteriile medicale de eligibilitate pentru utilizarea contraceptivelor* (OMS, 2004). Principalele modificări față de versiunea anterioară a schemei includ eliminarea infecțiilor cu fungi din rândul condițiilor care interzic folosirea COC și includerea unor întrebări destinate stabilirii, cu un grad rezonabil de certitudine, absenței unei sarcini anterioare începerii folosirii metodei.

Schema conține 15 întrebări destinate identificării condițiilor medicale care ar împiedica utilizarea în siguranță a COC sau situațiilor care ar necesita examinări medicale suplimentare și, în funcție de răspunsurile femeilor, etapele ulterioare care trebuie parcurse. Femeile care au fost excluse din cauza răspunsurilor la unele din întrebările legate de condițiile medicale ar putea totuși folosi COC dacă investigații suplimentare ulterioare vor exclude condiția medicală suspectată.

Această schemă face parte dintr-o serie de scheme destinate furnizorilor de servicii de sănătatea reproducerii. Celelalte scheme se referă la evaluarea femeilor care doresc să folosească DMPA (sau NET-EN), evaluarea femeilor care doresc să folosească dispozitive intrauterine cu cupru și la excluderea prezenței unei sarcini, cu un grad rezonabil de certitudine. Pentru informații suplimentare privind aceste scheme vizitați www.fhi.org (l. engleză) și www.secs.ro (l. română).

Evaluarea eligibilității medicale pentru COC

1. Alăptați acum un copil mai mic de șase săptămâni?

Deoarece utilizarea de COC în perioada în care femeia alăptează descrește cantitatea de lapte și diminuează durata lactației, o femeie care alăptează trebuie să amâne utilizarea COC până când copilul are cel puțin 6 luni. În cazul în care însă femeia nu intenționează să alăpteze, ea poate utiliza COC chiar și înainte de trecerea a 6 luni după naștere.

2. Sunteți fumătoare și aveți peste 35 de ani?

Femeile care au peste 35 de ani și fumează pot avea riscuri mai mari pentru bolile cardiovasculare (de ex., infarct). Această întrebare are 2 părți care trebuie puse împreună. Pentru ca femeia să nu fie eligibilă pentru COC ea trebuie să răspundă afirmativ la ambele părți ale întrebării deoarece doar statutul de fumătoare sub 35 de ani sau vârsta de peste 35 de ani a unei femei

nefumătoare nu constituie factori de risc pentru bolile cardio-vasculare. Răspunsul negativ la una sau amândouă părțile acestei întrebări înseamnă că femeia este eligibilă pentru utilizarea COC.

3. Aveți frecvent dureri de cap severe, adesea în jumătatea capului și/sau senzație de pulsații care vă dau greață și care se agravează la lumină puternică, zgomot sau mișcare?

Această întrebare urmărește să identifice femeile care au migrene, un tip special de cefalee care poate spori riscul pentru accidente vasculare la femeile care utilizează COC. Utilizarea cuvintelor “dureri de cap frecvente, adeseori în jumătatea capului” și interogarea existenței celorlalte semne pe durata durerii de cap sunt părți esențiale ale întrebării. Aceste cuvinte ajută femeia să facă deosebirea dintre durerile de cap severe care ar putea-o face neeligibilă pentru COC (de exemplu, migrenele) și durerile de cap mai puțin severe, dar mai frecvente, care nu împiedică folosirea în siguranță a COC.

Schemă pentru evaluarea femeilor care doresc să înceapă folosirea COC

Pentru a determina dacă din punct de vedere medical femeia poate folosi COC puneți întrebările 1-9. Dacă ea răspunde **DA** la **oricare** întrebare opriți-vă și urmați instrucțiunile de mai jos.

NU	1. Alăptați acum un copil mai mic de șase săptămâni?	DA
NU	2. Sunteți fumătoare și aveți peste 35 de ani?	DA
NU	3. Aveți frecvent dureri de cap severe, adesea în jumătatea capului și/sau senzație de pulsații care vă dau greață și care se agravează la lumină puternică, zgomot sau mișcare?	DA
NU	4. Aveți vreo boală gravă de ficat sau icter (piele sau ochi galbeni)?	DA
NU	5. Ați avut vreodată vreun accident vascular cerebral, cheag de sânge în vasele din picioare sau plămâni sau infarct?	DA
NU	6. Luați cu regularitate medicamente pentru tuberculoză sau epilepsie ?	DA
NU	7. În urma examinărilor medicale v-a spus vreun medic că ați avea cancer de sân?	DA
NU	8. V-a spus cineva că aveți tensiunea mare?	DA
NU	9. V-a spus vreodată vreun medic că aveți diabet (zahărul crescut în sânge)?	DA

Dacă femeia răspunde **NU** la **toate** întrebările de la 1 la 9, ea poate folosi COC. Treceți la întrebările 10-15.

Dacă femeia a răspuns **DA** la **oricare dintre întrebările 1-7** nu se recomandă folosirea COC. Consiliați-o despre celelalte metode disponibile sau trimiteți-o la un eșalon superior.

Dacă femeia a răspuns **DA** la **întrebarea 8 sau 9**, femeia nu trebuie să înceapă folosirea COC fără evaluări suplimentare. Faceți investigații suplimentare sau trimiteți-o la un eșalon superior, în funcție de caz și dați-i prezervative pentru a le folosi până la finalizarea evaluării. Vedeți explicațiile de pe paginile exterioare.

Puneți întrebările 10-15 pentru a vă asigura cu un grad rezonabil de certitudine că femeia nu este însărcinată. Dacă ea răspunde **DA** la **oricare dintre întrebări** întrerupeți chestionarea și urmați instrucțiunile de mai jos.

DA	10. A început ultima menstruație în ultimele 7 zile?	NU
DA	11. Aveți un copil mai mic de șase luni pe care îl alăptați integral sau aproape integral și încă nu ați avut nici o menstruație după naștere?	NU
DA	12. V-ați abținut de la contacte sexuale după ce v-a venit ultima menstruație sau după naștere?	NU
DA	13. Aveți mai puțin de 4 săptămâni de la naștere?	NU
DA	14. Ați avut un avort spontan sau la cerere în ultimele 7 zile?	NU
DA	15. Utilizați în mod corect o metodă contraceptivă eficientă?	NU

Dacă femeia răspunde **DA** la **cel puțin una din întrebările 10-15** și nu are semne și simptome de sarcină puteți exclude existența unei sarcini, cu un grad rezonabil de certitudine. Femeia poate începe acum folosirea COC.

Dacă femeia este **în primele 5 zile** de când a început ultima menstruație, ea poate începe imediat folosirea COC și nu sunt necesare metode suplimentare de protecție.

Dacă au trecut **mai mult de 5 zile** de când a început ultima ei menstruație, ea **poate începe imediat folosirea COC** dar trebuie să o instruiți **să se abțină de la contacte sexuale sau să folosească prezervative în următoarele 7 zile**. Dați-i prezervative pentru a le utiliza în această perioadă.

Dacă femeia răspunde **NU** la **toate întrebările de la 10 la 15**, sarcina nu poate fi exclusă. Femeia trebuie să aștepte următoarea menstruație sau să își facă un test de sarcină.

Dați-i pilulele dar instruiți-o să înceapă să le folosească în oricare din primele 5 zile ale menstruației următoare.

Pentru a se proteja până atunci, dați-i prezervative.

USAID
DIN PARTEA POPORULUI AMERICAN

